

der. The of principle chart of improvement of genealogical structure the Ukrainian brown dairy breed, is offered to the use.

Key words: line, Brawn Swiss, Ukrainian brown dairy breed, milk productivity

Дата надходження в редакцію: 12.12.2012 р.

Рецензент: д.с.г.н., професор Л.М.Хмельничий

УДК 636.4.082

ГЕНОТИП СВИНЕЙ І ЙОГО ВПЛИВ НА ВІДГОДІВЕЛЬНІ ОЗНАКИ

С. Войтенко, д.с.-г.н., Полтавська державна аграрна академія

Б. Шаферівський, аспірант, Полтавська державна аграрна академія

Наведена оцінка гібридного молодняка одержаного в результаті поєднання кнурів великої білої породи, дюрка, ландрас та п'єстрен німецької селекції з матками великої білої породи і ландрас французької селекції. Встановлено, що гібридний молодняк різних поєднань характеризувався певною варіабельністю відгодівельних ознак. При цьому найвищою інтенсивністю росту характеризувався молодняк одержаний від схрещування вихідних порід (ЛФП х ЛНП), (ЛФП х ПНП).

Ключові слова: Гібридний молодняк, відгодівля, середньодобові прирости.

Постановка проблеми. Провідні компанії по виробництву свинини для підвищення генетичного потенціалу тварин створюють материнські й батьківські лінії, відселекціоновані, в основному, за м'ясними і відгодівельними ознаками, які забезпечують одержання ефекту гетерозису у потомків за бажаними ознаками продуктивності [8,13]. Аналіз наукових досліджень у галузі свиначарства України останніх років свідчить про ефективність завезення і використання імпортованого поголів'я, особливо кнурів-плідників, для підвищення у потомства виходу м'яса в туші, інтенсивності росту молодняка, збільшення площі «м'язового вічка» та зниження витрат корму на одиницю виробленої продукції. Подібні заходи, безумовно, впливають на підвищення прибутковості виробництва свинини, що актуально в умовах ринкового виробництва продукції тваринництва [1, 9, 11].

Приміром, використання в системі гібридизації порід велика біла та ландрас англійської компанії UPB забезпечує суттєву перевагу молодняку F₁ за скоростиглістю на 8,5 -11,2 днів та витратами корму на 1 кг приросту на 0,06-0,16 кормових одиниць, порівняно із чистопородними тваринами [6].

Аналіз генеалогічної структури племінних свиней в Україні засвідчив наявність найбільшої кількості зарубіжних генотипів серед великої білої породи й ландрас [2], а численні дослідження їх використання для виробництва свинини як за схрещування між собою, так і з іншими породами - про ефективність такого заходу [3, 4, 7, 10, 12].

Проте за даними Мінагрополітики України середньодобові прирости свиней за січень-липень 2012 року у цілому по галузі дуже низькі і становлять лише – 443г. При цьому найкращі генотипи та умови для розведення свиней створені у господарствах Львівської області, свині яких мають середньодобові прирости 623г, а найгірші – Миколаївській області, відповідно, 273г [5].

Свині французької селекції є основою виробництва свинини в умовах ТОВ «Агрікор-Холдинг» Чернігівської області, де їх використовують у якості материнської породи за схрещування з кнурами інших зарубіжних порід (велика біла, ландрас, дюрка і п'єстрен німецької селекції). Враховуючи, що подібні комбінації порід свиней імпортованого поголів'я не досліджені в умовах промислових господарств України, вважали за актуальне провести оцінювання молодняка за відгодівельними ознаками з рекомендацією подальшого використання кращих із батьківських форм.

Мета досліджень – вивчення відгодівельних ознак гібридних свиней, одержаних за схрещування спеціалізованих генотипів французького та німецького походження.

Для одержання гібридного молодняка проводили схрещування свиноматок великої білої породи й ландрас французького походження з кнурами порід велика біла, дюрка, ландрас та п'єстрен німецького походження. Для проведення досліджень було сформовано 8 піддослідних груп, серед яких контрольною була перша група (♀ВБФП х ♂ВБНП). Піддослідний молодняк під час відгодівлі в умовах ТОВ «Агрікор-Холдинг» Чернігівської області знаходився в однакових умовах утримання та годівлі. Обліковий період розпочинали при досягненні тваринами живої маси 29-30кг, а закінчували – живої масі 100 кг. За загальновідомими методиками у свиначарстві визначали вік досягнення тваринами живої маси 100 кг, середньодобові прирости та витрати корму на одиницю продукції (у середньому по групі).

Результати досліджень. Аналіз результатів відгодівлі гібридних свиней, одержаних за різних варіантів схрещування батьківських порід зарубіжного походження, дає підстави вказати на ефективність використання в умовах промислових господарств будь-якого із них. За варіювання серед піддослідних груп показнику віку досягнення жи-

вої 100 кг у межах 169,2 -192,4 доби, найбільш швидко росли свині, одержані за поєднання маток і кнурів породи ландрас французького та німецького походження. Генетичний потенціал

породи ландрас імпортованого походження забезпечив молодняку F₁ перевагу за усіма показниками відгодівельних ознак, порівняно з потомками інших варіантів схрещування (табл. 1).

1. Відгодівельні ознаки гібридного молодняка (160 гол.)

Піддослідні групи	Генотип тварин	Показники		
		Вік досягнення живої маси 100 кг, діб	Середньодобовий приріст, г	Витрати корму на 1 кг приросту, корм. од.
I	½ (ВБФП + ВБНП)	192,4±1,21	625,0±9,49	4,8±0,16
II	½ (ВБФП + ДНП)	185,9±2,08**	657,4±11,85*	4,1±0,07***
III	½ (ВБФП + ЛНП)	175,9±1,60***	721,8±11,66***	3,8±0,08***
IV	½ (ВБФП + ПНП)	188,0±1,99	642,0±12,28	4,3±0,12*
V	½ (ЛФП + ВБНП)	178,4±2,49***	711,4±19,07***	3,9±0,08***
VI	½ (ЛФП + ДНП)	176,4±1,56***	720,9±12,63***	3,5±0,07***
VII	½ (ЛФП + ЛНП)	169,2±1,15***	775,6±10,13***	3,3±0,06***
VIII	½ (ЛФП + ПНП)	172,1±1,62***	753,9±12,93***	3,6±0,06***

Примітка.: ВБФП – велика біла порода французького походження; ЛФП – порода ландрас французького походження; ВБНП – велика біла порода німецького походження; ЛНП – порода ландрас німецького походження; ДНП – порода дюрок німецького походження; ПНП – порода п'єтрен німецького походження;

*P>0,95; **P>0,99; ***P>0,999;

Як видно з таблиці 1, молодняк VII дослідної групи ½ (ЛФП + ЛНП), швидше на 23,2 доби (P > 0,999), порівняно із тваринами контрольної та інших дослідних груп на 18,8 (P > 0,999) – 2,9 діб досягав живої маси 100 кг.

Середньодобові прирости гібридного молодняка узгоджувалися із віком досягнення живої маси 100 кг за значної різниці між тваринами контрольної і дослідних груп за переваги останніх. Так, свині контрольної групи 1/2(ВБФП + ВБНП) на 150,6 г (P > 0,999) – 32,4 (P > 0,95) поступалися молодняку дослідних груп за найкращих результатів у представників VII і VIII дослідних груп, відповідно, 775,6 та 753,9 г. Конверсія корму у піддослідних тварин узгоджувалася із середньодобовими приростами та віком досягнення

живої маси 100 кг. Тобто, можна вказати на вплив генотипу батьків, який забезпечує потомкам першого покоління прояв ефекту гетерозису за вищевказаними показниками. При цьому ефективність схрещування вища за вищої спеціалізації вихідних батьківських генотипів.

Висновок. У результаті проведеної відгодівлі гібридних свиней за високого рівня годівлі виявлено вірогідну різницю між різними генотипами зарубіжного походження з установами найбільш перспективних варіантів підбору маток і кнурів для одержання F₁, а саме (у порядку зменшення показників відгодівельних ознак): ♀ЛФП х ♂ЛНП; ♀ЛФП х ♂ПНП, ♀ВБФП х ♂ЛНП, ♀ЛФП х ♂ДНП, ♀ЛФП х ♂ВБНП, ♀ВБФП х ♂ДНП, ♀ВБФП х ♂ПНП, ♀ВБФП х ♂ВБНП.

Список використаної літератури:

1. Адаменко В.А. Эффективность разведения свиней канадской селекции / В. А. Адаменко, Н. А. Лобан, Р. И. Шейко // Аграрний вісник Причорномор'я.-Одеса, 2005. –Вип. 31. – С. 65–66.
2. Войтенко С. Л. Генеалогічна структура та продуктивність свиней України / С. Л. Войтенко, Л. В. Вишневський, М. Г. Порхун, К. В. Бодряшова. – Полтава, 2009. – 38с
3. Гришина Л. П. Використання свиней великої білої породи зарубіжної селекції в умовах промислової технології // Л. П. Гришина // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини: зб. наук. праць. – Харків, 2008. – Вип. 16 (41). – Ч.2. – С.142 – 145.
4. Лобан Н. Влияние скрещивания и гибридизации на откормочную и мясную продуктивность свиней / Н. Лобан, В. Дайлидов // Свиноводство. – №3. – 2001 С. 5–6.
5. Моніторинг стану галузі тваринництва та ринків м'ясо-молочної продукції за 2011 рік в цифрах, графіках, діаграмах/ І. М. Демчак, О. В. Сень, Д. М. Микитюк та ін. – К.: НДІ "Укragenпромподуктивність", 2012. – 130 с.
6. Нежлукченко Т. І. Ефективність використання свиней англійської селекції компанії UPВ в умовах півдня України / Т. І. Нежлукченко, Т.М.Лісна // Аграрний вісник Причорномор'я. –2005. –Вип. 31. –С.17 –19.
7. Никульников В. Пути интенсификации производства свинины / В. Никульников // Свиноводство. – 2007. –№ 2. –С. 13–15.
8. Соловых А. Г. Планирование производства в системе гибридизации свиней Франц-гибрид / А. Г. Соловых // Таврійський науковий вісник. –2011. – № 76. – Ч. 2. – С. 39 – 44.
9. Соляник В.В. О прибыльности производства свинины в товарных хозяйствах /В.В.Соляник// Повышение интенсификации и конкурентоспособности отраслей животноводства: междунар. науч. – практ. конф., 14-15 сентября 2011. – Жодино, 2011. – Ч 24. – С. 342-344.

9. Суслина Е. Н. Методические аспекты повышения эффективности гибридизации в свиноводстве / Е. Н. Суслина, А.А. Новиков // Свиноводство. – 2011. – №4. – С. 12-15.
10. Федоренкова Л. А. Влияние хряков некоторых импортных пород на мясну продуктивность гибридного молодняка / Л. А.Федоренкова, Р.И.Шейко, Н.В.Подсребкин, А.Ф.Мельников // Зоотехническая наука Беларуси: сб. науч. тр. – Жодино, 2005. –Т.40. – С. 128-132.
11. Федоренкова Л.А. Генотип свиней и его влияние на откормочные и мясные качества / Л.А.Федоренкова, Р.И.Шейко, Н.М.Храмченко и др. // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. – Серія: Сучасні проблеми селекції, розведення та гігієни тварин . – 2012. – № 4 (62). – С. 132-135.
12. Watt G. How good are hybrid pigs / G. Watt et. al. // Agriculture in Northberm. –1980. –V.55. – P. 174–177.

Приведена оцінка гібридного молодняка отриманого в результаті поєднання хряків великої білої породи, дюрок, ландрас і пьетрен німецької селекції з матками великої білої породи і ландрас французької селекції. Установлено, що гібридний молодняк різних поєднань характеризувався певною варіабельністю откормочних ознак. При цьому найбільшою інтенсивністю росту характеризувався молодняк отриманий від скрещування вихідних порід (ЛКП х ЛНП), (ЛКП х ПНП).

Ключевые слова: Гибридный молодняк, откорм, среднесуточные привесы.

One has assessed hybrid young pigs derived from crossbreeding of large white boars, duroc, landrace and pietrain of German selection with dams of large white breed and landrace of French selection. It has been ascertained that hybrid young pigs of different crossbreeding is characterized by particular variability of fattening peculiarities. Thus young pigs derived from crossbreeding of parental breed (landrace of French origin x landrace of German origin), (landrace of French origin x pietrain of German origin) have the biggest growth intensity.

Key words: Hybrid gilts, feeding, average daily gain.

Дата надходження в редакцію: 10.12.2012 р.

Рецензент: д.с.г.н., професор Г.П.Котенджи

УДК 636.22/28.081.14

ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ТІЛА КОРІВ РІЗНИХ ТИПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ ГЕНОТИПОВИХ ТА ПАРАТИПОВИХ ЧИННИКІВ

С. І. Гнатюк, Луганський національний аграрний університет

В однакових умовах господарства вивчено особливості типу будови тіла у корів-первісток різних внутрішньопородних типів української червоної молочної породи, досліджено рівень успадкованості та закономірності формування ознак екстер'єру залежно від ряду факторів генотипової та паратипової природи.

Ключові слова: екстер'єр, внутрішньопородний тип, проміри, успадкованість.

Актуальність проблеми. Одним з основних показників, який характеризує породність тварини, особливості її будови тіла, напрям продуктивності, придатність до промислової технології, вважають екстер'єр [4]. Окрім того, екстер'єр тварини, певним чином, визначає продуктивність і тривалість господарського використання корів [4].

Зовнішній вигляд тварини формується під впливом добору та підбору за екстер'єрними показниками з урахуванням напрямку спеціалізації, зовнішніх факторів та інтенсивності вирощування ремонтного молодняка [1,2]. Проте, більшість дослідників вказують на той факт, що екстер'єр корів визначається, у першу чергу, генетичними чинниками: належністю до породи, типу, лінії, родини тощо [1,2,3].

Враховуючи актуальність питання, нами були вивчені особливості будови тіла корів-

первісток та визначено популяційно-генетичні параметри за основними статтями екстер'єру у тварин різних внутрішньопородних типів української червоної молочної породи.

Матеріал і методи досліджень. Матеріалом для досліджень послужили данні первинного зоотехнічного та племінного обліку тварин різних типів української червоної молочної породи племінного заводу "Малинівка" Володарського району Донецької області. Екстер'єр у досліджуваних корів-первісток вивчали інструментальним методом за розвитком основних статей будови тіла, проміри яких брали у продовж 2-5 місяців після отелення. Індекси будови тіла корів вираховували через співвідношення зв'язаних між собою промірів [5]. Селекційна інформація обрахована методом біометричного аналізу за допомогою програмного